

บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
ของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*
THE ROLES IN PROMOTING DEMOCRATIC POLITICAL CULTURE OF THE
LECTURERS AT MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

อาทิตย์ ชูชัย, มนตรี รอดแก้ว, สอาด ภูนาสรณ์, พระครูสุธีวรสาร (อุธ จันทุม)
Artit Choochai, Montree Rodkaew, Saard Poonasorn, Phrakhrusutevorasan (Auth Chantum)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
Corresponding Author E-mail: artitchoochai2528@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ 2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาเขตอีสาน และวิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 390 คน จากประชากร จำนวน 921 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่า t-test และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามคณะ วิทยาเขตอีสาน และวิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย โดยภาพรวม มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาท; วัฒนธรรมทางการเมือง; ระบอบประชาธิปไตย

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the lecturers' roles in promoting democratic political culture, 2. To compare the lecturers' roles in promoting democratic political culture and 3. To study the suggestions for the lecturers' roles in democratic political culture promotion conducted by the quantitative method collected data from 390 samples, derived from 921 undergraduate students studying at E-sarn Campus and Mahavachiralongkornrajavidyalaya Campus with questionnaires. Statistics used to analyze data were Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, S.D. and t-test. and descriptive Analysis.

The research results revealed that the lecturers' roles in promoting democratic political culture by overall were at high level. The comparative results of the lecturers' roles in promoting democratic political culture, classified by gender both collectively and individually showed no difference between the role in promoting democratic political culture. When classified by the Faculty, E-sarn Campus and Mahavachiralongkornrajavidyalaya Campus, by overall the lecturers' roles in democratic political culture promotion were not different.

Keywords: Role; Political Culture; Democracy

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นกลไกที่อยู่ในกำกับของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) โดยมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีพันธกิจหลักคือ งานสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ งานวิจัย งานบริการวิชาการแก่สังคม และงานถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งเข้าใจตนเองและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า เป็นการต่อยอดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ที่ให้ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และเสริมสร้างความเจริญให้แก่ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

บทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของคณาจารย์ มีเป้าหมายหลักของการศึกษารัฐศาสตร์คือการแสวงหาหนทางหรือการที่จะทำความเข้าใจ (Understanding) ถึง

ที่มาและความเป็นไปของปรากฏการณ์ต่างๆ ในทางการเมืองเพื่อที่จะหาคำอธิบายและคาดการณ์แนวโน้มของปรากฏการณ์ดังกล่าวในอนาคตไม่ว่าจะมีการนำความรู้ด้านนี้ไปใช้เพียงใดหรือไม่และเพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ตามการที่จะเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองได้อย่างชัดเจนนั้นจะต้องอาศัยวิธีการวิเคราะห์เป็นเครื่องมือสำคัญทั้งนี้เพราะการวิเคราะห์เป็นการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ด้วยการชี้ให้เห็นถึงระดับประเภทและทิศทางของความสัมพันธ์ที่ดำรงอยู่ในภาวะการณ์หนึ่งอันทำให้เข้าใจได้ว่าปรากฏการณ์ทางการเมืองนั้นคืออะไรทำไมจึงเกิดขึ้นและเกิดขึ้นได้อย่างไร หรือกล่าวได้ว่านักรัฐศาสตร์จะใช้แนวทางการศึกษาวิเคราะห์มาเป็นกรอบความคิด (Conceptual Framework) สำหรับการมองขอบข่าย สาเหตุและปัญหาของเรื่องรวมหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เขาสนใจ (คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555) ในปัจจุบันคณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และวิทยาเขตมหาสารคามมหาวิทยาลัย ยังไม่มีความชัดเจนที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่นักศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อนักศึกษา นักศึกษาอาจได้ความรู้เพียงบางส่วนเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในชั้นเรียน และในรายวิชา โดยขาดกิจกรรมเสริมที่สำคัญในการส่งเสริมความรู้ความสามารถของนักศึกษา เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันดีงามให้แก่ นักศึกษาเป็นพลเมืองที่ดีแก่สังคม (ขโมพร กิติ, 2562; ชลิต วงษ์สกุลและคณะ, 2562; พระเมธา วินัยรส (สุเทพ พุทธรจรรยา), 2563; พระมหาอภัยศ มหามงคล, 2564; พระนิคม จันทมโม, 2563; พระมหาอัคพล ญาณธีโร, 2562)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และหาแนวทางแก้ไขปัญหาทางการเมือง เพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันดีงามให้แก่ นักศึกษาเป็นพลเมืองที่ดีแก่สังคม ประเทศชาติต่อไป ซึ่งผลจากการศึกษานี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ให้มีความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน และวิทยาเขตมหาสารคามมหาวิทยาลัย ที่มีเพศ และคณะแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้วิธีการเชิงสำรวจ (Survey Method) โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน (ตัวเลข) และวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วย และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 693 รูป/คน และวิทยาเขตมหาสารคามราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนประชากร 228 รูป/คน รวมเป็น จำนวน 921 รูป/คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 247 รูป/คน วิทยาเขตมหาสารคามราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง 143 รูป/คน โดยกำหนดตามกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) อ้างใน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ และคณะ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มี 5 ประการ คือ 1) บทบาทในการเตรียมประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย 2) บทบาทในการช่วยวางนโยบาย 3) บทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร 4) บทบาทในการคุ้มครองป้องกันสิทธิ และ 5) บทบาทในการตรวจสอบ จำนวน 30 ข้อ โดยใช้วิธีแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปหาค่าเฉลี่ย พร้อมกำหนดเกณฑ์การแบ่งความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบคำถามแบบปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้ศึกษานำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบในการตอบแบบสอบถามและเข้าใจตรงประเด็น โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อเตรียมพร้อมในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มี 5 ประการ คือ 1) บทบาทในการเตรียมประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย 2) บทบาทในการช่วยวางนโยบาย 3) บทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร 4) บทบาทในการคุ้มครองป้องกันสิทธิ และ 5) บทบาทในการตรวจสอบ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูล ในรูปแบบตารางควบคู่การบรรยายผลการศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบและทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มีเพศ และคณะแตกต่างกัน ใช้สถิติ t-test

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเชิงพรรณนา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent)

ผลการวิจัย

1. บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ วิทยาเขตอีสาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน โดยด้านที่มีระดับปฏิบัติสูงสุด คือ บทบาทในการเตรียมประชาชนให้เป็นพลเมืองดี รองลงมาคือ บทบาทในการวางนโยบาย ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ บทบาทในการตรวจสอบ ตามลำดับ วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน โดยด้านที่มีระดับปฏิบัติสูงสุด คือ บทบาทในการเตรียมประชาชนให้เป็นพลเมืองดี รองลงมาคือ บทบาทในการวางนโยบาย ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติการต่ำสุด คือ บทบาทในการตรวจสอบ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ วิทยาเขตอีสาน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ วิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เมื่อจำแนกตามเพศ โดยภาพรวม มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายด้าน ด้านบทบาทในการคุ้มครองป้องกันสิทธิ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีการปฏิบัติสูงกว่าเพศหญิง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ วิทยาเขตอีสาน จำแนกตามคณะ โดยภาพรวม มีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ วิทยาเขตอีสาน และวิทยาเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาในแต่ละคณะ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ พิพิธกุล (2560) ได้ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับสูง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิรุฐ วิโรจน์ (นิลเพ็ชร) (2560) ได้ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ผลการวิจัย พบว่า บทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากบทบาท หน้าที่ของคณาจารย์

สังคมที่มีความแตกต่างกันตามตำแหน่ง อาชีพ ซึ่งนักศึกษามีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียน และคณาจารย์มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง ในด้านบทบาทในการตรวจสอบ และด้านบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2557) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับ การพัฒนาทางการเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการพัฒนาตามแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ในมาตรา 87 ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 2) ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น 4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือ การดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถ แสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ 5) ส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนา การเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริต และเที่ยงธรรมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมจะยึดพื้นฐานที่ว่าประชาชน เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนสามารถใช้อำนาจได้เสมอ แม้ว่า ได้มอบอำนาจให้กับผู้แทนของประชาชนไปใช้ในฐานะที่เป็นตัวแทน แล้วก็ตาม แต่ประชาชนสามารถเฝ้าดู ตรวจสอบ ควบคุมและแทรกแซง การทำ หน้าที่ของตัวแทนประชาชนได้เสมอ

2. นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานและวิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาลัย มหาสารคาม เพศ และคณะ โดยภาพรวม ได้รับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อันเนื่องมาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทั้งสองวิทยาเขตได้รับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจากคณาจารย์ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิรุฑ วิโรจโน (นิลเพ็ชร) (2560) ได้ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ จำแนกตามเพศ และคณะ โดยภาพรวมมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ไม่

แตกต่างกัน ทั้งนี้ อันเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย การมีอุดมการณ์ประชาธิปไตย การเข้าถึงข่าวสารทางการเมือง นักศึกษาในสถานศึกษาเดียวกันอาจจะมีความคิดเห็นหรือมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อันเนื่องมาจากคณาจารย์มีการปฏิบัติในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546) ได้สรุปถึงลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไว้ 8 ประการ ดังนี้ 1) มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประชาชนในสังคมนั้น จะต้องมีความตั้งใจสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีหลักการที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะยึดมั่นในความสำคัญความเสมอภาค และเสรีภาพของบุคคล 2) ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคล ทั้งผู้นำ และประชาชนจะต้องยึดมั่นในความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคล จะต้องมีความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของบุคคลรวมทั้งรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นในการพูดในการแสดงความคิดเห็น และในการแสดงออกแม้ว่าสิ่งนั้นจะขัดแย้งหรือคัดค้านกับความคิดเห็นหรือรสนิยมของตนก็ตาม 3) เคารพในกติกากฎของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ หลักการตัดสินด้วยเสียงข้างมาก โดยมีข้อผูกพันที่จะต้องได้รับการปฏิบัติตามจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งนี้จะต้องให้ความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพของเสียงส่วนน้อยด้วย เพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ปัญหา นั้น ๆ กระทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม 4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง โดยติดตามข่าวสารของบ้านเมือง พுகุญถึงปัญหาของบ้านเมืองกับผู้อื่นในทางสร้างสรรค์และพยายามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือในการกำหนดนโยบายของทางราชการ เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น 5) มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวคือต้องเชื่อมั่นว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือการกำหนดนโยบายของรัฐบาลการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากการปฏิบัติเช่นนี้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม 6) มองโลกในแง่ดี สิ่งนี้นับว่ามีความจำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองแบบประชาธิปไตยอยู่ไม่น้อย เพราะตามธรรมชาติการเมืองเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกัน แม้จะมีความขัดแย้งกันอยู่ด้วยก็ตาม ความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ส่วนหนึ่งย่อมต้องอาศัยการมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีความเชื่อมั่นว่าการปกครองแบบประชาธิปไตย จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ 7) วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและเป็นไปได้ในทางสร้างสรรค์ 8) ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ เพราะหากคนส่วนใหญ่ในสังคมมีจิตใจเป็นเผด็จการก็ยากที่การปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จได้ เพราะผู้มีจิตใจเป็นเผด็จการจะมอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ ไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล ไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขาและยึดมั่นในค่านิยมแบบดั้งเดิม รวมทั้งการมีความคิดอ่านที่ตรงกันข้ามกับจิตใจแบบประชาธิปไตยที่กล่าวมาแล้ว

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากศึกษาบทบาทการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ วิทยาลัยนานาชาติ และวิทยาลัยนานาชาติราชภัฏราชวิทยาลัย สามารถอธิบายองค์ความรู้ได้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทในการเตรียมประชาชนให้เป็นพลเมืองดี : คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
2. บทบาทในการวางนโยบาย : คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา
3. บทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร: คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ส่งเสริมด้วยการประชาสัมพันธ์ในการให้ ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและการท่องเที่ยว
4. บทบาทในการคุ้มครองป้องกันสิทธิ: คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ส่งเสริมให้ความรู้ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของนักศึกษาเพื่อให้มั่นใจว่าได้รับการคุ้มครองและการปฏิบัติโดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน
5. บทบาทในการตรวจสอบ : คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการสนับสนุนให้ประชาชนในการตรวจสอบ การใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ควรมีการวางแผนทางในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้แก่นักศึกษา
2. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ควรตรวจสอบ กำกับ ดูแล ส่งเสริม เผยแพร่แนวทางในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านบทบาทในการเตรียมประชาชนให้เป็นพลเมืองดี คณาจารย์ควรส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจหรือการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
2. ด้านบทบาทในการวางนโยบาย คณาจารย์ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านงบประมาณ เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษา

3. ด้านบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร คณาจารย์ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ในการวางแผนทางสนับสนุนงบประมาณให้กับชมรม เพื่อให้มีศักยภาพในการส่งเสริมประชาธิปไตย

4. ด้านบทบาทในการคุ้มครองป้องกันสิทธิ คณาจารย์ควรส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกตรวจตราพื้นที่รับผิดชอบในการคุ้มครองป้องกันสิทธิของชุมชน

5. ด้านบทบาทในการตรวจสอบ คณาจารย์ควรส่งเสริมในการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทในการตรวจสอบ เช่น การศึกษาการรับรู้บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วม และตรวจสอบการบริงานขององค์กรต่าง ๆ และควรส่งเสริมให้ความรู้และสนับสนุนในการตรวจสอบสอบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดทางการเมือง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เชิงคุณภาพแบบเจาะลึก เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

2. ควรศึกษาบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ และคุณภาพ

3. ควรศึกษาบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในส่วนกลาง และในแต่ละวิทยาเขต

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ พิพิธกุล. (2560). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 647-657.

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2555). *แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์*. สืบค้น 22 มีนาคม 2563, จาก <http://www.pol.ru.ac.th/index.php/component/content/2012>

ชไมพร กิติ. (2562). พุทธธรรมกับการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นหมู่บ้าน. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 2(1), 46-52.

ชลิต วงษ์สกุลและคณะ. (2562). การตื่นตัวทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 2(1), 1-9.

ทินพันธ์ นาคะตะ. (2546). *วิถีชีวิตไทย : วัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่*. กรุงเทพฯ: สหายบล็อกการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น จำกัด.

- พระนิคม จันทมโม. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการเมืองการปกครองตามแนวธรรมาธิปไตยในเขตเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง. *วารสารพุทธนวัตกรรมการและการจัดการ*, 3(1), 58-79.
- พระมหาอภัย มหามงคล. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. *วารสารพุทธนวัตกรรมการและการจัดการ*, 4(1), 65-73.
- พระมหาวิรุช วิโรจโน (นิลเพ็ชร). (2560). บทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของคณาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 40(4), 73-85.
- พระมหาอัคพล ญาณธีโร. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาธิปไตยขององค์การบริหารส่วนตำบลคู อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารพุทธนวัตกรรมการและการจัดการ*, 2(1), 54-62.
- พระเมธาวิญญรส (สุเทพ พุทธรจรรยา). (2563). การเมืองภาคพลเมือง: การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการปริทรรศน์*, 3(2), 67-72.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2551). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: การพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.